

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αύγουστος 2013

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

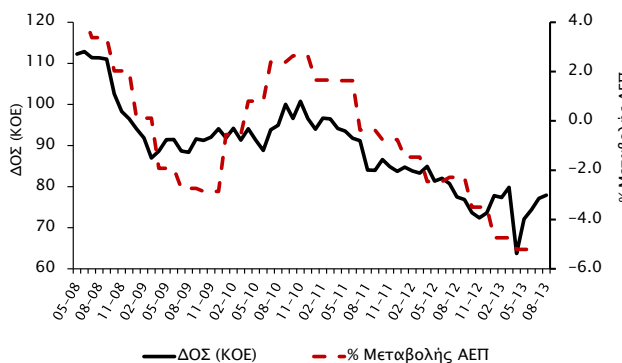
Τον Αύγουστο 2013 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε οριακή βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 0,8 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο. Η αύξηση αυτή οφείλεται στη βελτίωση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές λόγω λιγότερο αρνητικών προσδοκιών για την οικονομική τους κατάσταση, αλλά και για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου γενικότερα τους επόμενους 12 μήνες. Το επιχειρηματικό κλίμα στους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου και της μεταποίησης παρουσίασε οριακή επιδείνωση, ενώ το οικονομικό κλίμα στον τομέα των κατασκευών φαίνεται να επιστρέφει σε νέα πτωτική πορεία.

Μετά τη μεγάλη πτώση που σημειώθηκε σε όλους τους δείκτες εμπιστοσύνης τον Απρίλιο 2013 λόγω των εξελίξεων στο τραπεζικό σύστημα, οι εκτιμήσεις επιχειρήσεων και καταναλωτών φαίνεται να επανέρχονται στα λιγότερο αρνητικά επίπεδα που επικρατούσαν στις αρχές του 2013. Γενικότερα όμως η εμπιστοσύνη στην κυπριακή οικονομία παραμένει πολύ εύθραυστη, αφού δεν διαφαίνεται ξεκάθαρη τάση βελτίωσης σε όλους τους τομείς και όλες τις πτυχές που αξιολογούνται.

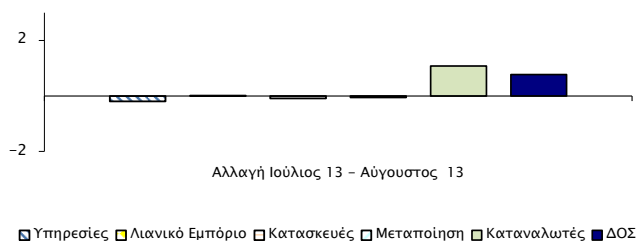
Τον Αύγουστο 2013 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρουσίασε οριακή αύξηση της τάξης των 0,8 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιούλιο.² Παρά τη μικρή αύξηση του δείκτη, ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, γεγονός που προδιαγράφει τη συνέχιση των δυσμενών συνθηκών στην οικονομία τα επόμενα τρίμηνα (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Αύγουστο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται στην καλύτερευση του οικονομικού κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές (Διάγραμμα 2).

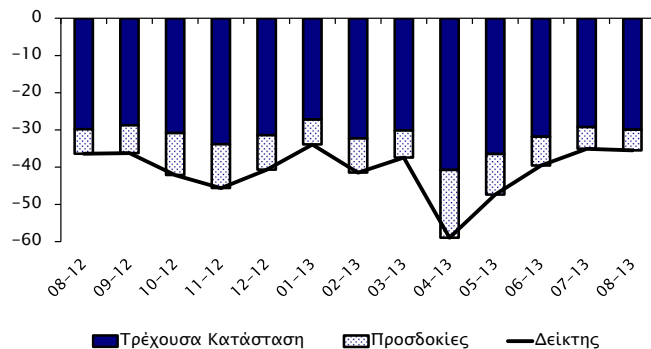
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των *υπηρεσιών* το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε ελαφρώς λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολογούν πιο αρνητικά την οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους το τελευταίο τρίμηνο, ενώ λιγότερο αρνητικά αξιολογούν τη ζήτηση και την απασχόληση τους τελευταίους τρεις μήνες. Λιγότερο αρνητικές απ'

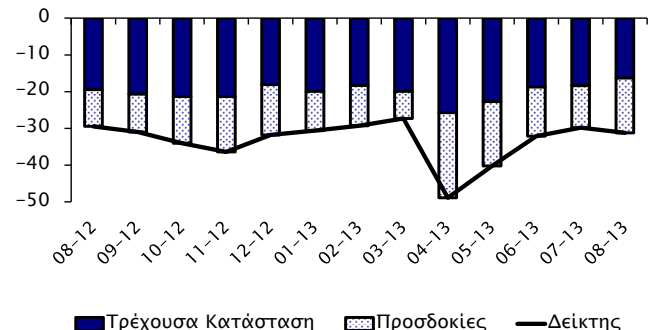
ό,τι τον Ιούλιο παρουσιάζονται και οι προσδοκίες των επιχειρήσεων αναφορικά με την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες, ενώ οι εκτιμήσεις τους για τη ζήτηση το επόμενο τρίμηνο παρέμειναν στα επίπεδα του Ιουλίου. Τέλος, λιγότερες επιχειρήσεις απ' ό,τι τον Ιούλιο προτίθενται να μειώσουν τις τιμές τους μέσα στο επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο *λιανικό εμπόριο* το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε οριακά κυρίως λόγω χειροτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, ελαφρώς αρνητικότερες παρουσιάζονται οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων όσον αφορά τις πωλήσεις τους τελευταίους τρεις μήνες. Περισσότερες επιχειρήσεις όμως δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους βρίσκονται κάτω από το κανονικό. Περισσότερο αρνητικές καταγράφονται οι προσδοκίες τους για το επόμενο τρίμηνο αναφορικά με τις πωλήσεις και τις παραγγελίες προς τους προμηθευτές, ενώ λιγότερο αρνητικές παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις τους για την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Σε σύγκριση με τον Ιούλιο, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι σχεδιάζουν μείωση των τιμών τους το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

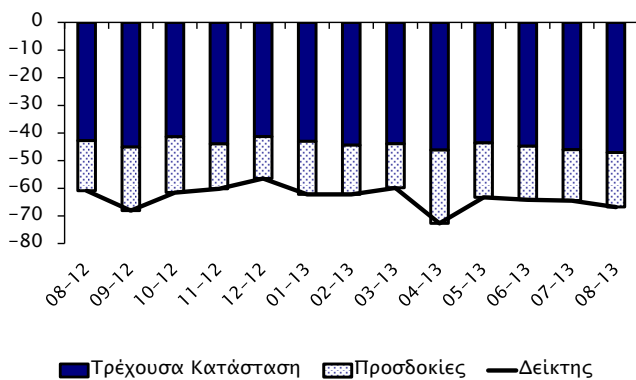
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2013 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (Προκαταρκτική Εκτίμηση), 2^ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2013", Στατιστική Υπηρεσία 14/08/13).

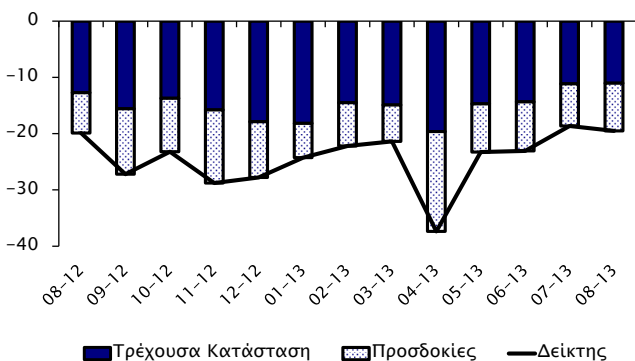
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο. (Διάγραμμα 5). Στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο παραμένουν οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικοδομική τους δραστηριότητα το τελευταίο τρίμηνο. Επιπλέον, αρνητικότερες διαμορφώθηκαν τον Αύγουστο οι προσδοκίες τους σχετικά με την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες και ταυτόχρονα οι εκτιμήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) έφτασαν σε νέο ιστορικά αρνητικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, σε σύγκριση με τον Ιούλιο, λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι προτίθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε ελαφρώς λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

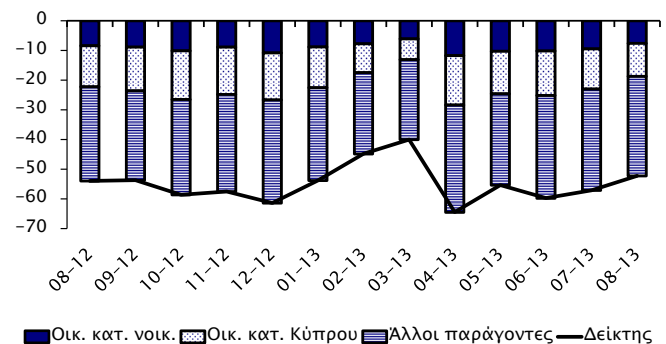

Συγκριτικά με τον Ιούλιο, λιγότερο αρνητικές παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες, τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές, καθώς και για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες. Τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων παραμένουν στα επίπεδα του Ιουλίου, με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων να δηλώνει ότι τα αποθέματα βρίσκονται κάτω από το κανονικό. Σε σχέση

με τον περασμένο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι αναμένουν μείωση στην παραγωγή και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Τέλος, ελαφρώς λιγότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι προτίθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Αύγουστο παρουσιάζεται λιγότερο αρνητικό από ό,τι τον Ιούλιο. Λιγότερο απαισιόδοξοι από ό,τι τον Ιούλιο παρουσιάζονται οι καταναλωτές σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Κύπρου, αλλά και των νοικοκυριών τους, τόσο τους τελευταίους όσο και τους επόμενους 12 μήνες. Ελαφρώς βελτιωμένες συγκριτικά με τον Ιούλιο καταγράφονται οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία, με τη συντριπτική πλειοψηφία όμως να συνεχίζει να αναμένει περαιτέρω αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Περισσότεροι καταναλωτές σε σχέση με τον Ιούλιο δήλωσαν ότι παρατήρησαν μειώσεις στις τιμές τον τελευταίο χρόνο και ταυτόχρονα δεν αναμένουν αυξητικές τάσεις στις τιμές τους επόμενους 12 μήνες. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, λιγότεροι καταναλωτές θεωρούν τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές ή για αποταμίευση και περισσότεροι προτίθενται να προβούν σε μεγάλες αγορές ή αποταμίευση τους επόμενους 12 μήνες (Πίνακας 1).

Συμπερασματικά, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο τον Αύγουστο 2013 παρουσίασε οριακή αύξηση της τάξης των 0,8 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2013. Η αύξηση αυτή οφείλεται στη βελτίωση του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές λόγω λιγότερο αρνητικών προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση, των νοικοκυριών τους και της Κύπρου. Οι τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου και της μεταποίησης παρουσίασαν οριακή επιδείνωση, ενώ ο τομέας των κατασκευών επιστρέφει σε νέα πτωτική πορεία.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2012					2013							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-36	-36	-42	-46	-41	-34	-41	-37	-59	-47	-40	-35	-36
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-39	-41	-46	-46	-49	-43	-51	-49	-65	-54	-46	-43	-47
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-50	-45	-47	-55	-45	-39	-46	-42	-58	-55	-49	-45	-43
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-20	-22	-34	-35	-28	-20	-28	-22	-55	-33	-23	-17	-17
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-17	-18	-20	-15	-8	-7	-13	-12	-14	-14	-11	-8	-6
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-17	-22	-13	-11	-10	-11	-14	-8	-26	-18	-18	-12	-6
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-7	-7	-9	-10	-8	-10	-17	-12	-39	-36	-30	-21	-16
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-29	-31	-34	-36	-32	-31	-29	-27	-49	-40	-32	-30	-31
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-54	-55	-59	-60	-57	-55	-58	-59	-72	-71	-62	-57	-58
Τρέχοντα αποθέματα ³	4	7	5	4	-3	4	-3	1	5	-3	-5	-2	-9
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-30	-31	-38	-45	-41	-32	-33	-22	-70	-53	-40	-34	-45
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-47	-57	-54	-55	-56	-50	-49	-45	-72	-56	-51	-50	-56
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-11	-19	-16	-12	-14	-12	-13	-11	-17	-14	-19	-13	-4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	3	2	-3	-8	2	11	-12	-3	-28	-21	-20	-17	-15
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-61	-68	-62	-60	-56	-62	-62	-60	-73	-63	-64	-64	-67
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-56	-57	-57	-59	-55	-62	-65	-51	-78	-77	-76	-72	-72
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-86	-90	-83	-88	-83	-86	-89	-88	-92	-87	-90	-92	-94
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-36	-46	-40	-33	-30	-38	-36	-32	-53	-39	-39	-37	-40
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-37	-38	-35	-45	-43	-36	-40	-31	-60	-62	-51	-43	-39
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-20	-27	-23	-29	-28	-24	-22	-21	-37	-23	-23	-19	-20
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-44	-53	-53	-50	-48	-47	-44	-46	-60	-55	-60	-58	-46
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-54	-56	-54	-57	-61	-61	-59	-61	-68	-58	-62	-56	-55
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-50	-44	-45	-45	-27	-28	-44	-36	-55	-39	-53	-35	-32
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-16	-9	-13	-10	-8	-6	-15	-16	-9	-14	-19	-22	-22
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-22	-35	-29	-39	-30	-18	-23	-19	-53	-26	-26	-23	-25
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-18	-31	-31	-29	-29	-28	-19	-17	-37	-19	-22	-15	-16
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-10	-3	-3	-8	-2	2	1	-5	-19	-3	-4	-4	-3
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-54	-54	-59	-58	-61	-54	-45	-40	-64	-55	-60	-57	-52
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-44	-41	-39	-40	-40	-45	-46	-47	-44	-49	-52	-52	-50
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-34	-36	-40	-36	-43	-35	-31	-24	-47	-41	-41	-38	-31
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-77	-77	-79	-79	-81	-82	-85	-82	-88	-91	-87	-86	-84
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-55	-59	-66	-64	-63	-55	-39	-28	-67	-57	-60	-54	-44
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	18	23	15	14	13	22	26	17	-13	-21	-12	-12	-21
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	5	7	4	6	13	20	9	-6	-41	-39	-26	-27	-35
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	68	68	73	74	79	68	55	48	80	62	71	74	72
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-60	-63	-57	-57	-57	-63	-64	-60	-70	-61	-57	-62	-58
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-62	-67	-67	-68	-69	-70	-68	-65	-80	-75	-78	-73	-70
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-24	-17	-17	-21	-25	-23	-26	-31	-48	-44	-39	-51	-43
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-58	-52	-56	-57	-60	-57	-55	-60	-65	-61	-67	-63	-62

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

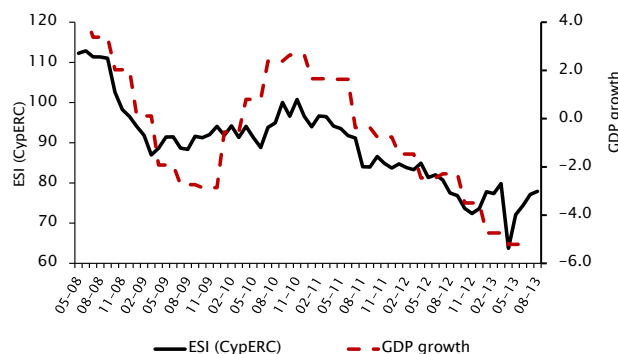
² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

August 2013

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

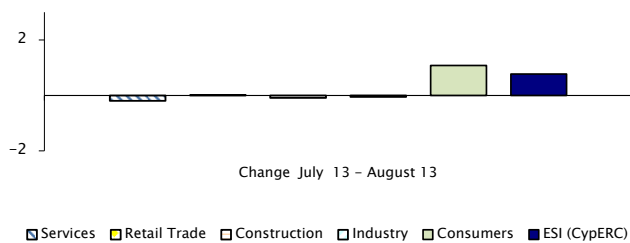

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

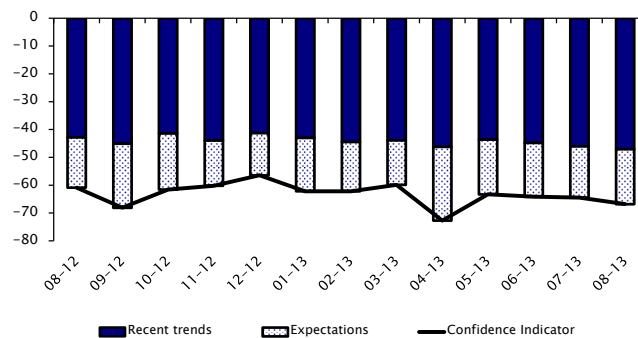

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

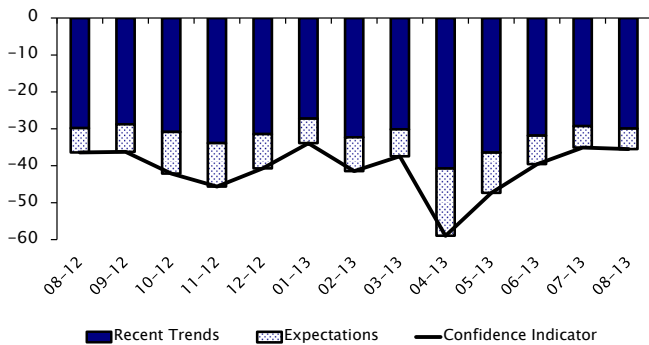

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

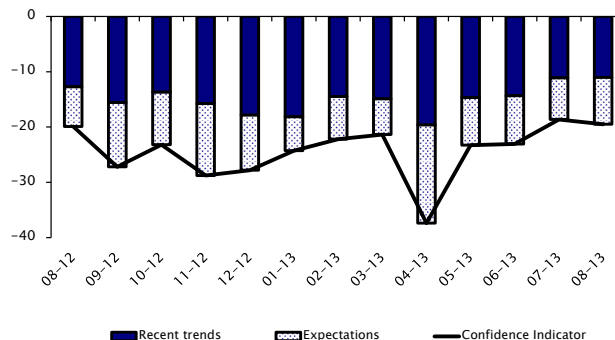

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

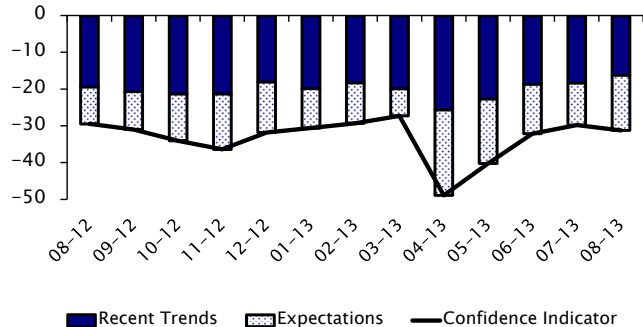
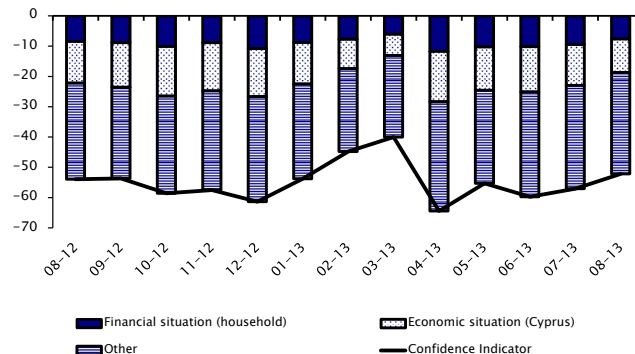

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2012					2013							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	77.5	76.9	73.7	72.4	73.6	77.8	77.3	79.8	63.7	72.1	74.4	77.1	77.9
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	-36	-36	-42	-46	-41	-34	-41	-37	-59	-47	-40	-35	-36
Business situation, past 3 months ⁴	-39	-41	-46	-46	-49	-43	-51	-49	-65	-54	-46	-43	-47
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-50	-45	-47	-55	-45	-39	-46	-42	-58	-55	-49	-45	-43
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-20	-22	-34	-35	-28	-20	-28	-22	-55	-33	-23	-17	-17
Employment, past 3 months	-17	-18	-20	-15	-8	-7	-13	-12	-14	-14	-11	-8	-6
Expected employment, next 3 months	-17	-22	-13	-11	-10	-11	-14	-8	-26	-18	-18	-12	-6
Expected selling prices, next 3 months	-7	-7	-9	-10	-8	-10	-17	-12	-39	-36	-30	-21	-16
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-29	-31	-34	-36	-32	-31	-29	-27	-49	-40	-32	-30	-31
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-54	-55	-59	-60	-57	-55	-58	-59	-72	-71	-62	-57	-58
Stock of goods ⁴	4	7	5	4	-3	4	-3	1	5	-3	-5	-2	-9
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-30	-31	-38	-45	-41	-32	-33	-22	-70	-53	-40	-34	-45
Orders placed with suppliers, next 3 months	-47	-57	-54	-55	-56	-50	-49	-45	-72	-56	-51	-50	-56
Expected employment, next 3 months	-11	-19	-16	-12	-14	-12	-13	-11	-17	-14	-19	-13	-4
Expected selling prices, next 3 months	3	2	-3	-8	2	11	-12	-3	-28	-21	-20	-17	-15
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-61	-68	-62	-60	-56	-62	-62	-60	-73	-63	-64	-64	-67
Building activity, past 3 months	-56	-57	-57	-59	-55	-62	-65	-51	-78	-77	-76	-72	-72
Current overall order books ⁴	-86	-90	-83	-88	-83	-86	-89	-88	-92	-87	-90	-92	-94
Expected employment, next 3 months ⁴	-36	-46	-40	-33	-30	-38	-36	-32	-53	-39	-39	-37	-40
Expected selling prices, next 3 months	-37	-38	-35	-45	-43	-36	-40	-31	-60	-62	-51	-43	-39
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-20	-27	-23	-29	-28	-24	-22	-21	-37	-23	-23	-19	-20
Production, past 3 months	-44	-53	-53	-50	-48	-47	-44	-46	-60	-55	-60	-58	-46
Current overall order books ⁴	-54	-56	-54	-57	-61	-61	-59	-61	-68	-58	-62	-56	-55
Current export order books	-50	-44	-45	-45	-27	-28	-44	-36	-55	-39	-53	-35	-32
Stock of finished products ⁴	-16	-9	-13	-10	-8	-6	-15	-16	-9	-14	-19	-22	-22
Expected production, next 3 months ⁴	-22	-35	-29	-39	-30	-18	-23	-19	-53	-26	-26	-23	-25
Expected employment, next 3 months	-18	-31	-31	-29	-29	-28	-19	-17	-37	-19	-22	-15	-16
Expected selling prices, next 3 months	-10	-3	-3	-8	-2	2	1	-5	-19	-3	-4	-4	-3
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-54	-54	-59	-58	-61	-54	-45	-40	-64	-55	-60	-57	-52
Financial situation of household, past 12 months	-44	-41	-39	-40	-40	-45	-46	-47	-44	-49	-52	-52	-50
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-34	-36	-40	-36	-43	-35	-31	-24	-47	-41	-41	-38	-31
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-77	-77	-79	-79	-81	-82	-85	-82	-88	-91	-87	-86	-84
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-55	-59	-66	-64	-63	-55	-39	-28	-67	-57	-60	-54	-44
Consumer prices, past 12 months	18	23	15	14	13	22	26	17	-13	-21	-12	-12	-21
Expected consumer prices, next 12 months	5	7	4	6	13	20	9	-6	-41	-39	-26	-27	-35
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	68	68	73	74	79	68	55	48	80	62	71	74	72
Major purchases at present	-60	-63	-57	-57	-57	-63	-64	-60	-70	-61	-57	-62	-58
Major purchases intentions, next 12 months	-62	-67	-67	-68	-69	-70	-68	-65	-80	-75	-78	-73	-70
Savings at present	-24	-17	-17	-21	-25	-23	-26	-31	-48	-44	-39	-51	-43
Savings intentions, next 12 months ⁴	-58	-52	-56	-57	-60	-57	-55	-60	-65	-61	-67	-63	-62

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.